

+Рівненський державний гуманітарний університет
Історико-соціологічний факультет
Кафедра політичних наук

УДК 32
ББК 66
А 43

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ПОЛІТИКИ. Матеріали ІІІ міжвузівської науково-практичної конференції молодих політологів. 11 листопада 2011 р. – Рівне: РДГУ, 2012. – 167 с.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ПОЛІТИКИ

**МАТЕРІАЛИ
ІІІ МІЖВУЗІВСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ ПОЛІТОЛОГІВ**

11 листопада 2011 р.

Ухвалено до друку рішенням кафедри політичних наук РДГУ.
Протокол № 10 від 30 листопада 2011 р.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2011

Рівне–2012

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ: ІСТОРІЯ ТА СЬОГОДЕННЯ		
<i>Кобута Степан</i>	Загрози державній незалежності України: фобії українських патріотів	7
<i>Наумов Андрій</i>	Технології легітимізаційної політики правлячого режиму в сучасній Україні	9
<i>Івчик Наталія</i>	Відображення моделей етнополітичної поведінки в графіті (на прикладі м. Рівне)	10
<i>Сакрієр Оксана</i>	Проблеми конструювання політичного бренду в Україні	12
<i>Максимець Богдан</i>	Електоральна діяльність українських національно-демократичних партій у ході президентських виборів 2004 р.	14
<i>Мельник Віра</i>	Пропаганда ідеї державотворення на сторінках західноукраїнської преси на прикладі Рівненської та Волинської областей	15
<i>Найдич Марина</i>	Інституціоналізація молодіжної політики України	18
<i>Андрощук Ігор</i>	Взаємодія Президента та Верховної Ради України: теорія і практика	19
<i>Білецький Юрій</i>	„Середній клас" в Україні: проблема детермінації	20
<i>Мазур Ярослав</i>	Імідж сучасної України: стан і проблеми формування	22
<i>Легновська Лілія</i>	Адаптація виборчої системи України до європейських стандартів	23
<i>Сирота Дмитро</i>	Жіноче політичне лідерство в Україні	24
<i>Белова Анастасія</i>	Еволюція виборчих технологій в Україні	26
<i>Овдійчук Ірина</i>	Фактори формування електоральної поведінки в Україні	28
<i>Луцук Марія</i>	Вплив ідей Д. Донцова і М. Міхновського на програми сучасних вітчизняних політичних партій	30
<i>Міщук Віктор</i>	Народний рух України: проблеми становлення	31
<i>Градовий Павло</i>	Проблема колабораціонізму в СРСР у роки Великої Вітчизняної війни	33
<i>Брень Тетяна</i>	Регіональні ЗМІ як складова політичних виборчих технологій (на прикладі Рівненської області)	34
<i>Ричко Вікторія</i>	Українські ЗМІ як суб'єкт формування громадської думки	36
<i>Лапчик Поліна</i>	Політична культура сучасної української молоді	37
<i>Корольчук Оксана</i>	Псевдоменеджмент в політиці: теорія і практика в Україні	39
<i>Міщук Ольга</i>	Політична культура української молоді в контексті демократизації після „Помаранчевої" революції	41

**СЕКЦІЯ 2.
СВІТОВИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС:
МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ І ВНУТРІШНЯ
ПОЛІТИКА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ**

<i>Патлашинська Ірина</i>	Поняття легітимності миротворчої операції	43
<i>Генега Ірина</i>	Співпраця Російської Федерації з міжнародними організаціями (1990-ті роки): проблеми та перспективи	45
<i>Бойківський Любомир</i>	Особливості реалізації масштабних енергетичних проєктів в контексті діалогу Росія – ЄС	47
<i>Гайдукевич Анастасія</i>	Міждержавні відносини в трикутнику Росія–Польща–Україна: проблемне поле досліджень	48
<i>Руда Леся</i>	"Цивілізація" та "культура": історична спорідненість понять	50
<i>Притуляк Світлана</i>	Програмові засади діяльності Соціалістичного інтернаціоналу для подолання глобальних проблем в екології	51
<i>Венгрюк Лідія</i>	Явище етнізації політики як феномен політичного процесу	53
<i>Троян Віктор</i>	Європейська ідентичність у контексті сучасних пан'європейських ідей	55
<i>Романчук Тетяна</i>	Культура інтераціоналізму в поліетнічній державі: груповий та індивідуальний рівні	57
<i>Криворучко Наталія</i>	Координація співпраці України з ЄС: виклики і перспективи	58
<i>Федорак Світлана</i>	Етнонаціональні конфлікти як чинник дестабілізації системи міжнародної безпеки	60
<i>Петрович Інна</i>	Участь Польщі в миротворчих операціях Європейського Союзу	62
<i>Довганюк Мар'яна</i>	Теоретико-методологічні засади аналізу сучасного авторитаризму (на прикладі Білорусії та Казахстану)	63
<i>Малиновська Наталія</i>	Виборчі права мусульман у західноєвропейських державах	65
<i>Бараболя Тарас</i>	Харизматичний політичний імідж Муамара Каддафі	67
<i>Курилюк Галина</i>	Регіональна політика ЄС: інформаційна складова	69
<i>Творовський Віктор</i>	Україна в контексті сучасних геополітичних реалій	70
<i>Чугай Оксана</i>	Актуальні проблеми міжнародного ринку інформаційних послуг	72
<i>Борецька Ангеліна</i>	До питання про визначення глобального інформаційного простору	74
<i>Нагорняк Іван</i>	Глобальні комунікаційні мережі та їх вплив на політичні процеси в Україні	76
<i>Гривіцький Вадим</i>	Стан та перспективи реформування сектору безпеки і оборони України у нових політичних реаліях	77

<i>Антикало Назар</i>	Особливості політичних систем країн Латинської Америки	79
<i>Климчук Тетяна</i>	Особливе партнерство НАТО з Україною	81
<i>Ліннік Юрій</i>	Причини тероризму в сучасній Росії	82
<i>Бондарук Ганна</i>	Тероризм у Північній Ірландії як метод політичної боротьби	84
<i>Логвинюк Мар'яна</i>	Соціально-політична доктрина католицизму	86
<i>Гольберт Юлія</i>	Еволюція європейської соціал-демократичної ідеології у післявоєнний період	88
<i>Дзерун Сергій</i>	Глобалізація та релігія: сучасні погляди на розвиток цивілізації	90
<i>Костюк Тетяна</i>	Радянсько-німецький пакт про ненапад	92
<i>Левчук Ірина</i>	Модернізація Росії як побудова нової держави	93
<i>Леончик Світлана</i>	Модернізація Росії: ретроспективний погляд	95
<i>Кузьмицька Ольга</i>	Європейський суд з прав людини: динаміка звернень українських громадян	97
<i>Поліщук Ірина</i>	Теорія справедливої війни	99
<i>Федорчук Сергій</i>	Українські контингенти в миротворчих операціях ООН	100
СЕКЦІЯ 3.		
Проблеми і перспективи політичної модернізації в Україні		
<i>Валух Людмила</i>	Влада як основа життєдіяльності соціуму	102
<i>Хаврук Ігор</i>	Референдум як демократичний інститут	103
<i>Кобута Лариса</i>	Парадокси української багатопартійності: партії-невидимки	105
<i>Березовська-Чміль Олена</i>	Стратегічні напрями формування державної соціальної політики	107
<i>Мельник Роман</i>	Кадрова політика на початку 1990-х років в Росії в контексті становлення інституту президентства	109
<i>Мислюк Юлія</i>	Синергетично-ціннісні основи іміджу політичного лідера	111
<i>Тижбіряк Дар'я Гаврилюк Світлана</i>	Місце політичної реклами у процесі маніпулювання	112
<i>Мельник Ірина</i>	Особливості змішаної виборчої системи України та об'єднаної Німеччини	114
<i>Жуковська Аліса</i>	Громадянське суспільство як фактор функціонування інституту парламентаризму	116
<i>Петренко Марія</i>	Політичні партії в умовах сучасної виборчої системи України	118
<i>Українець Віктор</i>	Етапи поширення ісламського екстремізму в Україні	119
<i>Шарлай Віталій</i>	Специфіка розвитку інститутів громадянського суспільства в регіоні Центрально-Східної Європи	121
<i>Шкуро Антон</i>	Теоретичні аспекти політичних рішень	122

<i>Абрамчук Наталія Тодоріко Аліна</i>	Інституційно-правові аспекти регіональної політики Івано-Франківської області	124
<i>Кравчук Інна</i>	Сутність політичної довіри у трансформаційних процесах	126
<i>Кузьменко Віталій Сірецький Іван</i>	Екологічна безпека як складова національної безпеки	127
<i>Паляниця Альона Бендюк Олеся</i>	Інформаційна безпека як складова національної безпеки держави	129
<i>Пікула Микола</i>	Політична система Франції	132
<i>Наумчук Артур</i>	Підходи до визначення сутності політики	134
<i>Архипенко Аліна</i>	Вплив ЗМІ на формування політичного вибору громадян	135
<i>Хомич Петро</i>	Закон України „Про доступ до публічної інформації”: презентація влади в Інтернеті	137
<i>Майко Тетяна Байрак Сергій</i>	Ефективність органів місцевого самоврядування в Україні (на прикладі м. Острог)	139
<i>Мадерук Христина Кондратюк Марія</i>	Політико-правовий статус Кабінету Міністрів України в системі поділу влади: порівняльний аналіз за редакціями Конституції України 1996 і 2004 рр.	141
<i>Сверба Людмила Макарук Надія Ралець Андрій</i>	Переваги та недоліки змішаної виборчої системи на виборах до органів місцевого самоврядування в Україні	142
<i>Сремейчук Іванна</i>	Взаємодія органів місцевого самоврядування з місцевими представництвами виконавчої влади в Польській республіці	144
<i>Шимко Ольга Клімчук Тетяна</i>	Теоретико-методологічний аналіз дослідження політичної соціалізації	146
<i>Горбатюк Катерина Кондратюк Марія</i>	Проблема державного регулювання церковно-суспільних відносин	148
<i>Кирильчук Микола Шандалюк Тетяна</i>	Військова доктрина України	150
<i>Горбатюк Катерина Кондратюк Марія</i>	Особливості сучасної політичної реклами	151
<i>Кирильчук Микола Шандалюк Тетяна</i>	Досвід Польщі у розбудові демократичної системи місцевого самоврядування в Україні	152
<i>Горбатюк Катерина Кондратюк Марія</i>	Права жінок та юридичні гарантії їх захисту в Україні	154
<i>Кирильчук Микола Шандалюк Тетяна</i>	Електронне врядування в Україні	155
<i>Кирильчук Микола Шандалюк Тетяна</i>	Парламентаризм як об'єкт електоральних комунікацій	157
<i>Кирильчук Микола Шандалюк Тетяна</i>	Діяльність органів внутрішніх справ у реалізації державної етнополітичної політики	159
<i>Кирильчук Микола Шандалюк Тетяна</i>	Політика в морально-етичному вимірі	161
<i>Кирильчук Микола Шандалюк Тетяна</i>	Закон про вибори – 2012 в Україні: три суперечливі новації.	163
<i>Кирильчук Микола Шандалюк Тетяна</i>	Трансформації інституту президентства на пострадянському просторі: український та білоруський варіанти	165

У даному випадку нас цікавить Північна Ірландія як країна, де застосування терористичних методів як специфічної форми насильства розглядається певною частиною населення як спосіб політичної боротьби за вирішення основного національного питання – об'єднання країни. Події, які відбуваються в Північній Ірландії останні роки і десятиліття, є частиною ірландської історії, частиною існуючої з XII ст. ірландської проблеми, пов'язаної з британською колонізацією і боротьбою проти неї. Тому сучасний тероризм в Північній Ірландії мало залежить від міжнародного.

Основними дійовими особами та виконавцями ірландського тероризму прийнято вважати католиків-націоналістів. Однак терористичні групи існують і серед протестантів, вони відповідальні за численні акти насильства проти католиків. Але, які б жадливі вони не були, вони є, як правило, відповіддю на дії католицьких екстремістів. Цей принцип пов'язаний із самим фактом існування північно-ірландської держави, яка охороняє інтереси протестантської більшості. І тому протестанти зацікавлені в збереженні Північної Ірландії у складі Сполученого Королівства. Католицька частина населення, яка становила меншість в Північній Ірландії протягом існування автономної держави з 1921 р. прагнула до об'єднання Ірландії, і націоналісти-республіканці, використовуючи екстремістські, терористичні методи, відстоювали їх інтереси.

Насправді насильство в Ірландії і тероризм як його специфічна форма – це трагедія ірландців, і існує вона не сама по собі, а лише в британському обрамленні. І якщо ірландський терорист заслуговує безумовного засудження за свої дії, то Британія несе колективну відповідальність за ту політику, проти якої ці дії спрямовані.

Величезне значення для розвитку тероризму в Ірландії мали події 1919-1921 рр., пов'язані з національно-визвольною революцією. Ірландські революціонери стали родоначальниками нової військової тактики, яка полягала в поєднанні партизанських і терористичних дій. Кампанію проводила Ірландська республіканська армія (ІРА), що діяла як військова організація новостворюваної ірландської держави. Таким чином, з самого початку свого існування ІРА використовувала терористичні методи в політичній боротьбі і залишилася прихильна їм.

У 1969 р. в ІРА стався розкол. З однієї частини, що лишилась після розколу, було створено Тимчасову ІРА. З початку 70-х років терор захлеснув Північну Ірландію. Бойовики Тимчасової ІРА почали бомбову кампанію – бомби вибухали в машинах, готелях, супермаркетах, пабах та інших громадських місцях, а також на британських військових об'єктах. Паралельно розвивалася інша сторона терористичної активності: засідки на вулицях, вбивства політичних діячів, поліцейських, солдатів, суддів, інформаторів.

Такою була офіційна політика Тимчасової ІРА, яка допускала загибель цивільного населення в якості плати за ірландську свободу. Але і вона мала свої межі, правда, що розуміються вони вельми своєрідно, відповідно до моральних установок бойовиків. Так, намагаючись скоротити число безневинних жертв серед цивільного населення, командування Тимчасової ІРА, як правило, попереджало про підготовлюваний вибух, особливо в Північній Ірландії. Бойовики не підривали госпіталі та найважливіші протестантські об'єкти, щоб не викликати протестантської відплати.

Сучасний протестантський тероризм по суті – не наступальний, а оборонний, що цілком логічно. Терористична кампанія, спрямована на знищення католиків, мала глибоке коріння, спиралася на традицію погромів та безладдя. У кінці XIX – на початку XX ст. Белфаст захлеснула хвиля католицьких погромів, використовуваних протестантською правлячою елітою як засіб розколу робітничого класу.

У даному випадку термінологічна проблема визначення тероризму замикається на питання про законність політичного насильства. В ірландському випадку жодна зі сторін не вважає свої дії забороненими і не визнає в них терористичного початку, разом з тим охоче звинувачуючи у тероризмі своїх супротивників. Які б не були пояснення, цілком очевидно, що всі, хто намагається вирішити ірландську кризу за допомогою зброї, діють в чітко окреслених рамках історичної традиції, яка для них, і часто тільки для них, легітимізує їх тактику і визначає стратегію.

Однак, Північна Ірландія стала на шлях політичного вирішення багаторічного конфлікту. Про це свідчить Нобелівська премія миру 1998 р., присуджена двом північно-ірландським політикам – лідеру католицької соціал-демократичної партії Джону Хьюмену і Девіду Трімблу, котрий очолює протестантську юніоністську партію – за їх внесок у мирне врегулювання північно-ірландської проблеми.

Нарешті сторони пішли назустріч одна одній, зрозумівши, що без взаємних поступок неможливо досягнути порозуміння. Звичайно, не всі проблеми вже вирішені. Насамперед жителям Ольстера доведеться навчитися бачити в своїх ворогах таких самих людей, які вже втомилися жити в постійному страху за себе і за свою сім'ю. Також серед північно-ірландських католиків є ще такі, що прагнуть приєднання Ольстера до Ірландської Республіки, намагаючись продовжити боротьбу терористичними методами. І все ж таки, виведення основного контингенту британських військ та відмова радикально налаштованих сил від насильницьких методів боротьби свідчать про те, що ольстерська проблема перейшла в якісно новий етап розвитку. Вся світова спільнота сподівається, що це стане початком кінця північно-ірландського конфлікту.

Логвинюк Мар'яна Валеріївна
(студентка 4 курсу РДГУ спеціальності „Політологія”,
наук. керівник – проф. Шугаєва Л.М.)

СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ДОКТРИНА КАТОЛИЦИЗМУ

Зміст католицького віровчення, соціально-політичної доктрини на різних етапах історії поповнювався, шліфувався і видозмінювався в залежності від конкретних умов. Однак завжди як ідеологія, так і політична практика церкви незмінно були спрямовані на консервацію існуючих в суспільстві експлуататорських відносин, стримували соціальну активність мас, відволікаючи їх свідомість у сферу помилкових релігійних ілюзій. Приблизно з другої половини минулого століття соціальна функція, ідеологія і політика католицької церкви (яка протягом століть була пов'язана з феодалним ладом) стали визначатися в кінцевому підсумку потребами консервації і зміцнення основних засад капіталістичного суспільства.

Ще в “Маніфесті Комуністичної партії” Маркс і Енгельс затаврували папство як заклятого ворога комунізму, поєднаного з усіма силами старого світу для його “священного” цькування. Ця оцінка повністю підтвердилася наступною, більш ніж столітньою, діяльністю Ватикану. За час, що минув, основним у діяльності реакційних клерикалів були наклеп на зростаючий комуністичний рух, фальсифікація його завдань і ідеалів. З метою дискредитації комунізму в очах віруючих реакційні церковники зображують його як гріховне вчення, що відкидає нібито вищі духовні цінності; як вчення, вороже людині і цивілізації. Ватиканська конгрегація священної канцелярії (колишня інквізиція) декретом від 1 липня 1949р. відлучила від церкви тих, хто розділяє погляди комуністичних партій, читає їх пресу і голосує за комуністичних кандидатів на виборах. Прагнучи до досягнення основної своєї мети – віддалити трудящих від комунізму, Ватикан в квітні 1959р. заборонив віруючим підтримувати вже не тільки комуністичні партії, але і ті християнські організації, які хоча і не відходять від релігії, але на практиці співпрацюють з комуністами і своїми діями “ім сприяють яким-небудь чином”.

Нині певна частина католицьких діячів прагне максимально врахувати нову обстановку, не пов'язувати себе з реакційною політикою; вона далека від того, щоб автоматично освячувати всі зовнішньополітичні акції агресивних імперіалістичних кіл. Слід мати на увазі й те, що є чимало чесних священнослужителів, лівих релігійних течій (в тому числі серед віруючої інтелігенції, профспілкових об'єднань і т. д.), які займають антиімперіалістичні позиції в міжнародних відносинах, виступають на захист простих людей, беруть участь у антивоєнному русі, засуджують фашистські режими. Ряд лівих діячів церкви навіть виступає за соціалізм. Це, однак, зустрічає осуд правого керівництва церкви.

Реалістичну позицію в ряді найгостріших питань сучасності займав Папа Іван XXIII. За час його понтифікату (1958-1963рр.) намітилися деякі нові тенденції в політичній пропаганді, проведеної Ватиканом. Для послань і демаршів Іоанна XXIII характерний відхід від лютого паплюження комунізму, від ненависті демократичних та соціалістичних організацій, цькування і гоніння проти них, від безпеліційної підтримки військових приготувань агресивних блоків НАТО, СЕАТО і ін. На противагу політиці “холодної війни”, що проводилася в період понтифікату папи Пія XII (1939-1958рр.), Іоанн XXIII неодноразово виступав на захист миру, за запобігання військових конфліктів, заборону термоядерної зброї, за визнання принципу мирного співіснування держав з різним суспільно-політичним ладом.

Подібні ідеї з тією або іншою послідовністю знайшли відображення і в ряді виступів інших керівників католицизму, в тому числі папи Павла VI (1963-1978рр.) та Іоанна Павла II. Так, наприклад, вони підтримали Московський договір про часткову заборону випробувань термоядерної зброї, виступили на користь загального роззброєння, заборони атомної зброї, за вирішення спірних міжнародних питань шляхом переговорів; виступали із закликами до припинення військових дій і встановлення миру у В'єтнамі, на Близькому Сході і т. ін. Ватикан підтримував також ідею скликання загальноєвропейської наради з питань безпеки та співробітництва.

В останні роки керівництво католицької церкви змушене було стати на шлях модернізації ідеології та політики, на шлях “переоцінки цінностей”, міцно усталених за довгий час в католицизмі. Головними причинами цього є ті соціальні зміни, які в даний час відбуваються на земній кулі. Всесвітньо-історичні перемоги

соціалізму, подальше поглиблення загальної кризи імперіалізму, нові запити і сподівання мільйонів трудящих-віруючих, що формуються під впливом революційного характеру сучасної епохи, масових рухів на захист миру, прогресу, колосальних досягнень науки, змушений враховувати навіть такий традиційно консервативний релігійно-політичний інститут, як католицька церква. Однак, для католицької церкви проблемою номер один є: боротьба за збереження свого впливу в масах, серед трудящого населення.

Гольберт Юлія Миколаївна
(студентка 3 курсу РДГУ спеціальності „Політологія”,
наук. керівник – доц. Черній А.Л.)

ЕВОЛЮЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТИЧНОЇ ІДЕОЛОГІЇ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД

Еволюція соціал-демократичних ідей у ХХ ст. відбувалась під впливом таких протилежних економічних теорій, як неолібералізм та кейнсіанство у руслі доктрини "демократичного соціалізму". Останній трактується і як процес суспільних перетворень, і як принцип економічної діяльності, і як суспільство майбутнього, яке є багатоваріантним, неоднозначним і не має і чітких часових меж реалізації.

Вперше соціал-демократи очолили уряд 1904 р. в Австрії. Після Першої світової війни вони здобули владу відразу в кількох європейських країнах. Цьому передував розкол соціал-демократичного руху в 1919 р. та відокремлення від нього ультралівого крила, представники якого (комуністи) утворили власне міжнародне об'єднання — III Інтернаціонал.

Ці зміни насамперед пов'язані з діяльністю Соцінтерну, відновленого в 1951 р. на міжнародному конгресі, що відбувся у Франкфурті на Майні. У прийнятій на цьому конгресі Франкфуртській декларації Соцінтерну відкрито заявлено про відмову від марксизму, як ідейно-теоретичної основи робітничого руху і перехід до реформізму.

Еволюція ідей соціал-демократизму наприкінці ХХ ст. пов'язана: з новим етапом науково-технічної революції, модернізацією та інформатизацією економіки, бурхливим розвитком сфери послуг та зміною соціальної бази соціал-демократичного руху на основі зростання частки представників нових середніх верств: висококваліфікованих робітників, менеджерів, дрібних підприємців, зайнятих у сфері послуг тощо; феноменом неоконсерватизму, тиском монетаризму та послабленням регулюючої ролі держави у більшості розвинених країн, невдачами соціал-демократичних партій на виборах до парламентів та послабленням їх впливу на соціально-економічну політику західних суспільств; економічними та політичними потрясіннями ХХ ст., крахом соціалістичної системи та розвалом СРСР, який соціал-демократи розглядають як незаперечну перемогу соціал-реформізму; процесами глобалізації, зростанням впливу транснаціональних корпорацій та міжнародних управлінських структур, загостренням глобальних проблем та активізацією пошуку шляхів перебудови існуючого світогосподарського порядку. Оновлення концепцій сучасного соціал-демократизму засноване на врахуванні ринкових та інституційних факторів суспільного розвитку; відмові від радикалізму; пристосуванні провідних економічних доктрин (кейнсіанства, неокласики, інституціоналізму) до вирішення конкретних соціально-економічних

Перші вибори президента Білорусії відбулися 10 липня 1994 року, в них брали участь 6 кандидатів. У другому турі з результатом близько 80 % переміг Олександр Лукашенко. 24 листопада 1996 в Білорусії був проведений референдум, на який були винесені поправки, що розширюють повноваження виконавчої влади і президента, і деякі інші питання. За прийняття поправок висловилося 70,45 % виборців. 9 вересня 2001 відбулися чергові вибори президента, переможцем в яких знов став Лукашенко, набравши 75,62 % голосів. 17 жовтня 2004 був проведений референдум про внесення поправок в Конституцію, що знімають обмеження на кількість президентських термінів. 77,3 % виборців підтримало ці зміни. Слід зазначити, що зміни до закону «Про президента Республіки Білорусь», що виключають обмеження в два терміни, були схвалені Радою республіки лише 5 жовтня 2006.

Перш за все, проблема політичного устрою Білорусії полягає в тому, що майже вся вертикаль влади республіки Білорусія формується саме президентом. Таким чином, внутрішня й зовнішня політика формується в залежності від поглядів та переконань президента республіки. Проблема внутрішнього управління республіки Білорусь полягає і в тому, що всі силові структури також формуються в залежності від інтересів президента, це створює передумови придушення демократії. Свідченням цього є ситуація на виборах президента Білорусії, коли мітинги після виборів президента були суворо розігнані силовими структурами.

Друга проблема полягає в тому, що президент Білорусії на сьогоднішній день знаходиться при владі третій строк поспіль, що створює передумови захоплення влади та перебування на пості президента надалі.

По-третє, недосконалість політичного устрою Білорусії полягає в процедурі обмеження влади президента в республіці. Президент Республіки Білорусь може бути достроково звільнений з посади при стійкій нездатності за станом здоров'я, у зв'язку з здійсненням державної зради або іншого тяжкого злочину. Таке рішення вважається прийнятним, якщо за нього проголосувала більшість від повного складу Палати представників по пропозиції не менше однієї третини її депутатів та не менше двох третин від повного складу Ради Республіки. Процедура імпічменту не передбачена в Конституції, таким чином майже не можливо обмежити владу президента в країні демократичними механізмами.

Отже, практика президентської влади в країнах пострадянського простору показує, що у порівнянні з усіма іншими вищими посадовими особами, президент має особливий статус. Його прерогативи дозволяють відігравати провідну роль у суспільно-політичному житті.

Сьогодні особливої актуальності набуває питання довіри громадян до політичних інститутів, особливо в тих країнах, які здійснюють політичну модернізацію, і, у першу чергу, це стосується інституту президентства.

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ПОЛІТИКИ

**Матеріали III міжвузівської науково-практичної
конференції молодих політологів**

11 листопада 2011 р.

Підписано до друку 30.11.2011 р. Формат 60x84.
Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 12,85. Замовлення № 112/1. Наклад 300.

Віддруковано засобами оперативної поліграфії
ПП Самборський І.О.
33028, м. Рівне, вул. Толстого, 3, тел. (0362) 22-41-20

A 43

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ПОЛІТИКИ.
Матеріали III міжвузівської науково-практичної конференції
молодих політологів. 11 листопада 2011 р. – Рівне: РДГУ, 2012. –
167 с.

УДК 32
ББК 66

© Рівненський державний
гуманітарний університет, 2011